

[Tvede.]

var villige til, og mine Meningsfæller og jeg i dette høje Ting er ligeledes villige til for det kommende Finansaar at bevare Haandværks- og Industriaanene til saadanne Virksomheder, der er vanskeligt stillede som Følge af den udenlandske Konkurrence, idet vi ikke mener, at man kan ophøre med disse Foranstaltninger, der dog nærmest bør afvikles og derfor ikke bør gælde for flere Aar. Vi har endvidere erklæret os villige til for det kommende Finansaar at gaa med til en Bevilling, hvorved Bestræbelserne for Indvinding af nye Omraader for dansk Produktion ved Iværksættelse af Forsøg, teknisk og handelsmæssig Konsultation og Vejledning o. s. v. kan blive fremmet, saa der antagelig kan skaffes nye Erhvervs- og Beskæftigelsesmuligheder her i Landet. Vi har fremdeles tilkendegivet vor Villighed til at yde Støtte til Eksport af dansk Produktion ogsaa for et saadant Tidsrum.

Medens der saaledes er en Del, som vi, som jeg nævnte, kan gaa med til, stiller det sig anderledes med Hensyn til det, jeg fremdrog straks, nemlig § 5 om, at Staten skal garantere for Laan til Hjælp til Omlægning af Driften, eventuelt i Forbindelse med velunderbyggede Koncentrationer. Jeg har fæstet Opmærksomheden især ved Ordet „velunderbyggede“ og forstaar, at det skal tjene som en Slags Sikkerhed, men hvorledes man skal konstatere Tilstedeværelsen af en saadan Velunderbyggethed, ved jeg ikke; jeg tror, at det vil være vanskeligt, og at det ogsaa vil blive vanskeligt for Staten paa den Maade at blive blandet ind i Virksomhedernes Eksistens. Jeg ved godt, at man indenfor store Kredse tror paa Koncentrationer, men jeg hørte og forstod saavel paa det ærede 10de Medlem for 5te Valgkreds (Johannes Jensen) som det ærede 9de Medlem for 1ste Valgkreds (Ludvig Christensen), at de dog ogsaa havde deres Betænkeligheder ved Koncentration. Den kan naturligvis bringe over en Krisetid, men i et lille Land med en 3—4 Millioner Mennesker, hvor Mangfoldighedsproduktionen dog aldrig kan komme op paa Tal, der svarer til Tallene i Virksomhederne i de store Lande med 30—40 eller flere Millioner Mennesker, vil Koncentrationen dog sikkert ikke slaa til. De store Landes Masseproduktion bringer Enhedspriserne saa langt ned, at vi kan se deres Overproduktion kastet ind over vort Land til ganske minimale Priser. Og samfundsmæssigt set er det ingen Lykke at faa enkelte Masseproduktioner samlet paa nogle faa Pladser i Stedet for en Del

mindre Virksomheder fordelt ud over Landet. Det kan godt være, at der i ganske enkelte Tilfælde kan foretages sunde Sammenlægninger, men er de virkelig sunde og gode, tror jeg ogsaa, at der er, og ikke mindst i den kommende Fremtid vil være, tilstrækkelige Midler i Pengeinstitutterne dertil. Vi ser Dag for Dag Diskontoen dale baade her i Landet og i Udlandet — den daler maaske igen i Morgen —, saa at Pengeværdien bliver mindre og mindre, og Pengene derfor antagelig vil være til Raadighed i større Omfang.

I Bagermester, Borgmester Marstrands Bog „Et Tilbageblik“ fortælles om Tietgen, at han rejste til Odense ledsaget af 100 Medlemmer af Handels- og Kontoristforeningen i København, der sejlede derover i Anledning af, at Odense By havde udvidet sin Havn. Ved den Lejlighed holdt Tietgen en Tale om sine økonomiske Sammenlutninger, forenede Selskaber og Ringe, en Tale, som han sluttede, idet han sagde: Alle disse Ringe har gaaet uden at koste Staten en Øre, og de har ingen skadet. Sammenlutningsprincippet anvendt paa rette Maade har samme Berettigelse i det økonomiske Liv som den frie Konkurrences Princip; og det er vistnok ogsaa fuldt ud rigtigt den Dag i Dag, at sunde og gode Sammenlutninger kan skabes uden at koste Staten noget som helst og uden at skade andre. Men vil man kunstigt fremme Koncentrationstanken, tror jeg, at man gør Samfundet en vis Skade, som man bør søge at undgaa.

Med Hensyn til Eksportkrediten skal jeg udtale, at jeg skønner, at den har gjort sin Nytte og forhaabentlig ogsaa fremdeles vil gøre sin Nytte, ikke mindst for vore Skibsværfter; derfor vil vi ogsaa støtte den foreslaaede Udvidelse med 10 Mill. Kr., saaledes at det paagældende Beløb nu kommer op paa 60 Mill. Kr. Men en Ting har man jo dog ikke kunnet ved denne Foranstaltning og de andre Foranstaltninger, som har løbet i nogle Aar, men som nu bliver lovfæstet samlet: disse Foranstaltninger har dog ikke kunnet bringe den ønskelige Forøgelse af Arbejdsmuligheder her i Landet. Selv i denne Vinter, i hvilken vi jo efter vore Breddegrader har haft meget godt Vejr, har vi dog haft over 50 000 arbejdsledige. Det er et Vidnesbyrd om, at de hittidige Former for Støtte ikke har slaaet til; og om de vil hjælpe, hvis de videreføres, kan være Tvivl underkastet. Den højtærede Minister mente nu, at man skulde prøve det. Det kan jo være. Men hidintil tror